

PATVIRTINTA
Vilniaus Adomo Mickevičiaus licėjaus
direktorės
2022 m. gruodžio 22 d.
įsakymu Nr. V-152
(*Nauja redakcija*)

VILNIAUS ADOMO MICKEVIČIAUS LICÉJAUS PATYČIŲ PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo Vilniaus Adomo Mickevičiaus licėjaus (toliau – Licėjus) tvarkos aprašo (toliau – Tvarkos aprašas) paskirtis – padėti licėjaus bendruomenei užtikrinti sveiką, saugią, užkertančią kelią smurto, prievartos apraiškoms aplinką.

2. Tvarkos aprašas nustato patyčių stebėsenos, prevencijos ir intervencijos vykdymą Licėjuje.

3. Tvarkos aprašas remiasi šiais principais:

3.1. į patyčias būtina reaguoti nepriklausomai nuo jų turinio (dėl socialinės padėties, lyties, seksualinės orientacijos, negalės, religinės ar tautinės priklausomybės, išskirtinių bruožų ar kt.) ir formos (žodines, fizinės, elektronines, socialines);

3.2. kiekvienas Licėjaus administracijos atstovas, mokytojas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas, pastebėjęs ar sužinojęs apie patyčias, turi reaguoti ir stabdyti;

3.3. veiksmų turi būti imamasi visais atvejais, nepriklausomai nuo pranešančiųjų apie patyčias amžiaus ir pareigų bei nepriklausomai nuo besityčiojančiųjų ar patiriančių patyčias amžiaus ir pareigų;

3.4. kiekvienas Licėjaus bendruomenės narys turi mokėti tinkamai reaguoti patyčių situacijoje.

4. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

4.1. **patyčios** – tai psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai, pasikartojantys veiksmai siekiant pažeminti, įžeisti, įskaudinti ar kaip kitaip sukelti psichologinę ar fizinę žalą kitam asmeniui. Patyčios gali būti tiesioginės (atvirai puolant ir/ar užgauliojant) ir/ar netiesioginės (skaudinant be tiesioginės agresijos):

4.1.1. **žodinės patyčios**: pravardžiavimas, grasinimas, ujimas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.;

4.1.2. **fizinės patyčios**: mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, turtinė žala ir kt.;

4.1.3. **socialinės patyčios**: socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir kt.;

4.1.4. **elektroninės patyčios**: skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinučių ir/ar paveikslėlių siuntinėjimas, gandų skleidimas, asmeninių duomenų ir komentarų skelbimas, tapatybės pasisavinimas siekiant sugriauti gerą vardą arba santykius, pažeminti ir kt.

4.2. **patyčias patiriantis vaikas** – mokinys, iš kurio yra tyčiojamas;

4.3. **besityčiojantysis** – mokinys ar suaugęs, inicijuojantis patyčias ir/ar prisidedantis prie jų;

4.4. **patyčias patiriantis suaugęs** – administracijos atstovas, mokytojas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas, iš kurio tyčiojasi mokinys (-iai);

4.5. **patyčių stebėtojas** – mokinys, matantis ar žinantis apie patyčias;

4.6. **patyčių prevencija** – veikla, skirta patyčių rizikai mažinti imantis licėjaus bendruomenės narių (vaikų, administracijos atstovų, mokytojų, švietimo pagalbos specialistų, kitų darbuotojų, tėvų (globėjų, rūpintojų) švietimo, informavimo ir kitų priemonių;

4.7. **patyčių intervencija** – visuma priemonių, taikomų visiems patyčių dalyviams (patiriantiems, besityčiojantiems, stebėtojams), esant poreikiui įtraukiant mokinių tėvus (globėjus, rūpintojus);

4.8. **patyčių prevencijos ir intervencijos stebėseną** – patyčių situacijos licėjuje stebėjimas renkant, analizuojant faktus ir informaciją, svarbią šio reiškinio geresniam pažinimui bei valdymui, reiškinio tolesnės raidos ir galimo poveikio prognozavimas.

5. Tvarkos aprašas parengtas vadovaujantis Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencija, Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymu, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu, Patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo Vilniaus miesto bendrojo ugdymo mokyklose tvarkos aprašu, patvirtintu 2016 m. birželio 30 d. Vilniaus miesto savivaldybės Administracijos direktoriaus įsakymu Nr. 30-1602, kitais įstatymų įgyvendinamaisiais teisės aktais.

II SKYRIUS PATYČIŲ STEBĖSENA IR PREVENCIJA LICĖJUJE

6. Patyčių prevencija ir intervencija yra svarbi Licėjaus veiklos dalis, kurios planavimu, organizavimu ir stebėseną rūpinasi licėjaus vadovas, vaiko gerovės komisijos nariai, klasių vadovai ar kuratoriai, o ją vykdo visi licėjaus bendruomenės nariai.

7. Licėjaus vadovas yra atsakingas už Licėjaus tvarkos aprašo parengimą ir vykdymą, už stebėsenos rezultatais paremtą kasmetinio licėjaus patyčių prevencijos priemonių plano parengimą, pristatymą bendruomenei ir vykdymą.

8. Patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos įgyvendinimą koordinuoja Licėjaus vaiko gerovės komisijos pirmininkas, psichologas ir socialinis pedagogas, kurie kasmet:

8.1. inicijuoja anoniminę vaikų apklausą ir apibendrina jos rezultatus;

8.2. atlieka fiksuotų pranešimų apie patyčias analizę (patyčios fiksuojamos Patyčių registracijos žurnale arba elektroninėje Patyčių dėžutėje Licėjaus internetiniame puslapyje);

8.3. remiantis apklausos ir pranešimų apie patyčias analizės duomenimis rengia patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių planą;

8.4. aptaria turimą informaciją, svarsto prevencijos ir intervencijos priemonių planą bei jo įgyvendinimo sėkmingumą vaiko gerovės komisijos posėdžiuose;

8.5. teikia siūlymus licėjaus vadovui dėl patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių įgyvendinimo licėjuje, darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo patyčių prevencijos ar intervencijos srityje ir kitais vaiko saugumo Licėjuje klausimais;

8.6. teikia siūlymus Licėjaus vadovui dėl Licėjaus vidaus tvarkos aprašo tobulinimo;

8.7. atlieka kitus Licėjaus patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkoje numatytus veiksmus.

9. Klasių vadovai kasmet išanalizuoja ir apibendrina turimus pranešimus apie patyčias, informuoja Vaiko gerovės komisijos narius, koordinuojančius vykdymo tvarką, apie prevencijos, intervencijos taikomų priemonių rezultatus klaseje, teikia kitą svarbią informaciją, susijusią su patyčiomis.

III SKYRIUS PATYČIŲ INTERVENCIJA LICĖJUJE

10. Visais įtariamų ir realių patyčių atvejais kiekvienas Licėjaus administracijos atstovas, mokytojas ar švietimo pagalbos specialistas, kitas darbuotojas reaguodamas:

10.1. įsikiša įtarus ir/ar pastebėjus patyčias – nutraukia bet kokius toki įtarimą keliančius veiksmus, esant elektroninėms patyčioms, išsaugo įrodymus;

10.2. primena vaikui, kuris tyčiojasi, licėjaus nuostatas ir elgesio taisykles;

10.3. jei vaikui reikia pagalbos, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus (globėjus, rūpintojus) ar Licėjaus darbuotojus) ar institucijas (pvz., policija, greitoji pagalba);

10.4. informuoja klasės vadovą apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias, elektroninių patyčių atveju, pateikia išsaugotus įrodymus;

10.5. informuodamas tiesiogiai Vaiko gerovės komisijos pirmininką, psichologą ar socialinį pedagogą apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias (ar elektronines patyčias), kartu pateikia užpildytą pranešimo apie patyčias formą (rekomenduojama forma 2 priede).

11. Klasės vadovas gavęs informaciją apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias:

11.1. išsiaiškina situaciją, nustato, ar tai patyčių atvejis;

11.2. organizuoja individualius pokalbius su patyčių dalyviais, informuoja tėvus (globėjus, rūpintojus), esant poreikiui kviečia juos dalyvauti pokalbiuose;

11.3. užpildo pranešimo apie patyčias formą (rekomenduojama forma 2 priede); ją perduoda Vaiko gerovės komisijos grupės pirmininkui, psichologui ar socialiniam pedagogui;

11.4. toliau stebi situaciją, bendradarbiauja su Vaiko gerovės komisijos pirmininku, psichologu ar socialiniu pedagogu ir informuoja apie pokyčius.

12. Užpildytą formą priėmęs asmuo (Vaiko gerovės komisijos pirmininkas, psichologas ir socialiniai pedagogas) formą registruoja Patyčių registracijos žurnale (žurnalas laikomas Vaiko gerovės komisijos pirmininko kabinete).

13. Klasės vadovas nesiliaujant patyčioms ar esant sudėtingesniai patyčių atvejui kreipiasi į Licėjaus Vaiko gerovės komisiją ir perduoda surinktus faktus apie netinkamą elgesį.

14. Licėjaus Vaiko gerovės komisija įvertinusi turimą informaciją:

14.1 numato aptariamo atvejo sprendimo veiksmų planą (gali būti individualūs pokalbiai su skriaudėju, skriaudžiamuoju, stebėtojais, jų tėvais, klase, kt. priemonės), supažindina su jo nevykdymo pasekmėmis skriaudėją ir jo tėvus (globėjus, rūpintojus); esant poreikiui koreguoja veiksmų planą;

14.2. informuoja licėjaus vadovą apie esamą situaciją;

14.3 vykdo plane numatytas veiklas, stebi, analizuoja, organizuoja pakartotinius susirinkimus situacijos įvertinimui.

15. Mokiniai pasityčiojus iš administracijos atstovo, mokytojo, švietimo pagalbos specialisto ar kito darbuotojo asmuo pastebėjęs ir/ar įtaręs patyčias turėtų informuoti licėjaus vadovą, kuris imasi Licėjaus vidaus tvarkos dokumentuose numatytų veiksmų.

16. Administracijos atstovui, mokytojui, švietimo pagalbos specialistui ar kitam darbuotojui pasityčiojus iš mokinio asmuo pastebėjęs ir/ar įtaręs patyčias turėtų informuoti Licėjaus vadovą, kuris imasi Licėjaus vidaus tvarkos dokumentuose numatytų veiksmų.

17. Licėjaus vadovas, sužinojęs apie Licėjaus darbuotojo patiriamas patyčias arba Licėjaus darbuotojo tyčiojimąsi, privalo nedelsiant imtis priemonių.

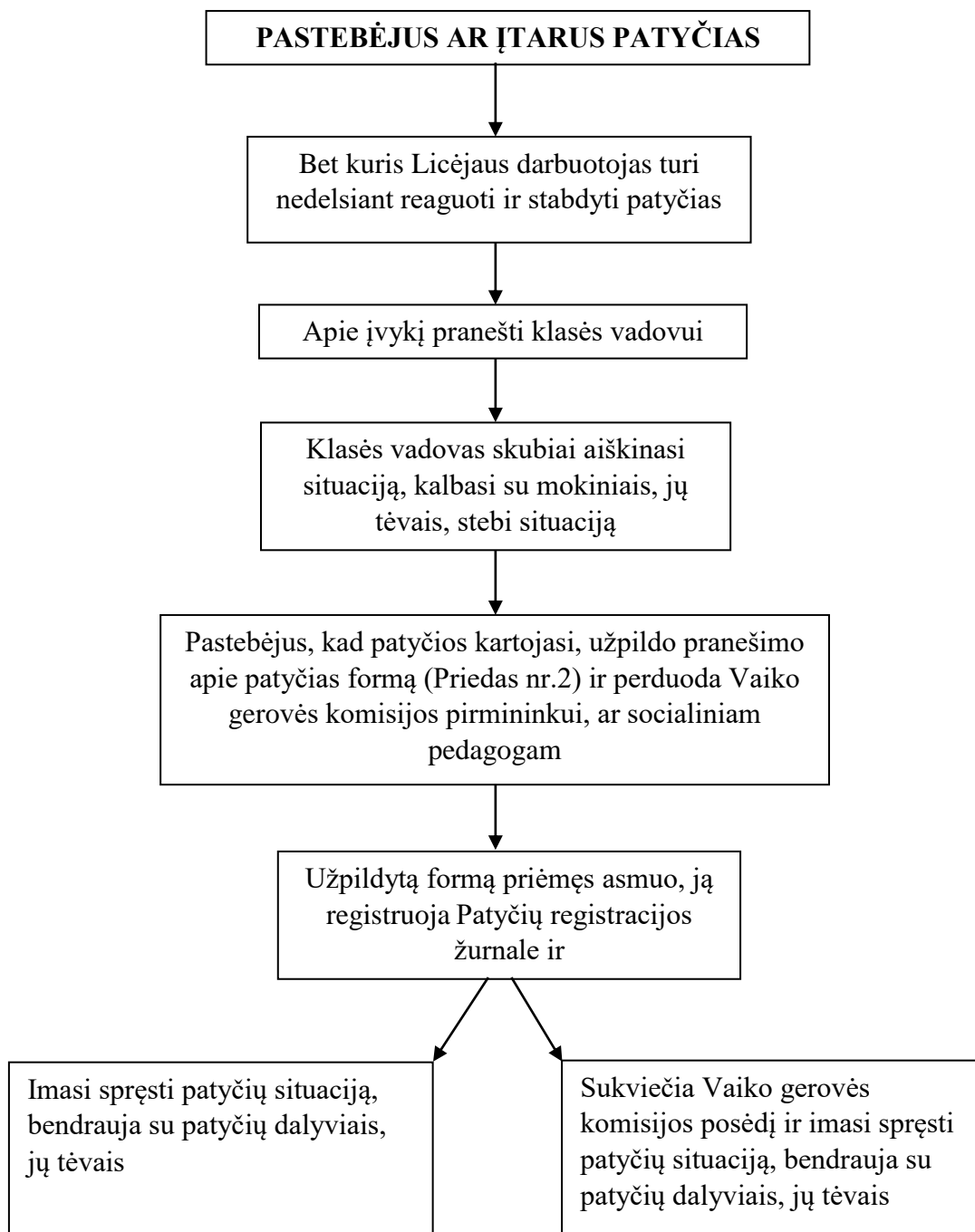
18. Kitiems patyčių dalyviams pagal individualius poreikius Licėjeje teikiama švietimo pagalbos specialistų ar pedagogų pagalba.

19. Tais atvejais, kai yra priežastys, dėl kurių negali būti teikiama švietimo ar kita pagalba ar netikslinga ją teikti Licėjeje, klasės vadovas ir/ar administracijos atstovas nukreipia mokinį ir jo tėvus (globėjus, rūpintojus) į Savivaldybės švietimo pagalbos įstaigą.

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

20. Visi dokumentai, esantys mokinio asmens byloje, ir duomenys, susiję su mokiniu ir jo asmeniniu gyvenimu, yra konfidencialūs ir naudojami tik tiek, kiek tai būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas, užtikrinti mokinio teises ir teisėtus interesus.

**VILNIAUS ADOMO MICKEVIČIAUS LICĖJAUS
REAGAVIMO Į PATYČIAS IR PAGALBOS JOMS ĮVYKUS PLANAS**

Vilniaus Adomo Mickevičiaus licėjaus
patyčių prevencijos ir intervencijos
vykdymo tvarkos aprašo
2 priedas

**VILNIAUS ADOMO MICKEVIČIAUS LICĖJUS
PRANEŠIMO APIE PATYČIAS FORMA**

Pranešimo data

Ugdymo įstaigos pavadinimas **VILNIAUS ADOMO MICKEVIČIAUS LICĖJUS**

Bendrieji duomenys:

Kam pranešta apie patyčias:	
Kas pranešė apie patyčias:	
Kada įvyko patyčios (data, val.):	
Kur įvyko patyčios:	
Kokia patyčių forma naudota ar įtariama, kad buvo naudota:	
☐ Fizinės	
☐ Socialinės	
☐ Elektroninės:	
☐ Kiti pastebėjimai (įrašyti)	
Kas yra žinoma apie patyčių kartojimąsi?	

Duomenys apie patyčių dalyvius:

Vaiko, <u>patyrusio patyčias</u> vardas, pavardė, amžius, klasė:	
Vaiko/-ų, <u>kuris tyčiojosi</u> vardas, pavardė, amžius, klasė:	
Vaiko/-ų, <u>stebėjusio patyčias</u> vardas, pavardė, amžius, klasė:	

Išsamesnė informacija apie įvykį:

--

Licėjaus pedagogo ar kito darbuotojo elgesys šioje patyčių situacijoje:

--

Veiksmų po įvykio planas (pildomas kartu su VGK ir licėjuje dirbančiais specialistais)su:

Vaiku patyrusiu patyčias:	
Vaiku, kuris tyčiojosi:	
Stebėtojais:	
Patyčių dalyvių tėvais:	
Kitais licėjaus darbuotojais:	
Kita (įrašyti):	